

Ukrajina

Čechohrad

Hlavní příčinou emigrace Čechů do Ruska v 60. letech 19. století, kdy se Čechy nacházely pod nadvládou Rakouské-uherské monarchie, byla vleklá hospodářská krize. Na území Krymského poloostrova se čeští přesídlenci objevili roku 1861. Po Krymské válce v letech 1853 až 1856 odešlo do Turecka velké množství krymských Tatarů, půda pustla a Češi se stali jedním z národů, který byl pozván na Krym, aby ho kolonizoval. Z Krymu do zdejší destinace v dubnu 1869 přišlo 92 rodin a již na podzim téhož roku tyto rodiny založily vesnici **Čechohrad**. Přesídlenci byli římskokatolického vyznání a pocházeli z východních Čech (oblastí Vysokého Mýta, Litomyšle a Pardubic). Převážně se zabývali pracemi na polích, ale byli mezi nimi i drobní domácí výrobci: řemeslníci, úředníci a dělníci. Dnes má Čechohrad přes 1.000 obyvatel, z toho je 400 Čechů. Úbytek Čechů je znát v posledním desetiletí, kdy se mnoho českých rodin trvale vystěhovalo za prací do České republiky. Jedním z míst, kde se zachovávala česká kultura, byla škola. V roce 1910 byla ve vesnici otevřena v pořadí druhá česká škola, ve které se vyučovala čeština do roku 1938, poté bylo vyučování rodnému jazyku národnostních menšin na území Sovětského svazu zakázáno. Od školního roku 1999/2000 jsou pravidelně českou vládou do Čechohradu vysíláni učitelé z Čech. V roce 2000 byla budova české školy za finanční pomoci Ministerstva zahraničních věcí ČR rekonstruována a od školního roku 2003/2004 slouží jako **České centrum**. Žáci i dospělí zde navštěvují výuku českého jazyka, literatury a konverzace s rodilým mluvčím v zájmových kroužcích, využívají ostatní formy výuky a mají také možnost účastnit se pravidelných besed. Dále se zde pořádají **Dny české kultury**. Český učitel rovněž působí v nedalekém **Melitopolu**, kde vyučuje český jazyk na partnerském gymnáziu jako fakultativní předmět. Do krajanského spolku melitopolské Bohemie přicházejí za výukou českého jazyka děti i dospělí, zájmové kroužky jsou pro začátečníky i pokročilé.

Ve školním roce 2013/2014 probíhá výuka češtiny v ZŠ Novgorodkivka (Čechohrad) na celém prvním stupni (1. až 4. třída dochází v kompletním počtu, 47 dětí), od páté třídy chodí 15 dětí na češtinu jako na kroužek.

Neodmyslitelnou součástí výuky českého jazyka je hra. Učitel se snaží pro děti připravit něco zábavného na každý den, aby do centra přicházely s chutí. Kromě dramatického, výtvarného a tanečního kroužku děti v centru sledují české pohádky a filmy. Učitel pro ně každoročně organizuje pěvecké, recitační, čtenářské a sportovní soutěže. Děti pravidelně prezentují vše, co se naučily na besídkách českého centra, ve škole a v čechohradském Kulturním domě. Na Gymnáziu č. 19 v Melitopolu byl v roce 2008 založen **Klub přátel českého jazyka**. Díky Kongregaci sester sv. Cyrila a Metoděje byla navázána spolupráce s Cyrilometodějským církevním gymnáziem v Brně a v témže roce uskutečněna první vzájemná výměna studentů. Výměna probíhá od té doby pravidelně každý rok a výuka češtiny se uskutečňuje jako fakultativní předmět dvakrát týdně. V roce 2013/2014 se výuka v Melitopolu rozšiřuje na pedagogickou fakultu Melitopolské univerzity

a na prestižní Gymnázium č. 5. Rovněž spolupracujeme se Školou č. 25 s rozšířenou výukou jazyků. Pedagogická fakulta Melitopolské univerzity vřele uvítala přednášky o současné české literatuře. Populární jsou také studijní víkendové výlety melitopolských studentů do Čechohradu, kde se intenzivně učí češtinu a seznamují se s českými dětmi.

Čechohradský učitel dojíždí nepravidelně i do vzdálených destinací s českými komunitami, zejména do Lobanove (dříve Bohemka, výuka probíhá blokově několik dnů alespoň jednou za měsíc), Simferopolu na Krymu a do Oděsy. S pomocí dobrovolníků zajišťuje i nepravidelnou výuku v krymských vesnicích Alexandrovka a Bratske.

Prezentace o krajanech v Čechohradu a Melitopolu, autor: V. Pěčonková.